

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІНОЗЕМНИХ МОВ

У II етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з іноземних мов беруть участь учні 9-11 класів.

Комплект олімпіадних завдань складений відповідно до чинних навчальних програм за попередні роки навчання та охоплює вивчений учнями матеріал до терміну проведення олімпіади.

Виконання олімпіадних завдань потребує не тільки досконалого володіння програмовим матеріалом в обсязі підручника, а й практичного опанування учнями мовленнєвих умінь на рівні, достатньому для здійснення іншомовного спілкування чотирма видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння та письма в типових ситуаціях, **оскільки олімпіада – це захід, головною метою якого є пошук та підтримка обдарованої учнівської молоді.**

При розробці завдань ураховані вимоги, які висувуються до олімпіадних завдань II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з іноземних мов. Учні всіх паралелей (9, 10, 11 класи) будуть виконувати завдання, складені за єдиною схемою. У ході виконання завдань школярі мають продемонструвати також уміння правильно аргументувати та логічно структурувати свої думки, вживати якомога більше тематично релевантних лексичних одиниць.

Олімпіади з іноземних мов складаються з **трьох** турів.

I тур – читання 45 хв.

Учням 9-их класу пропонуються тексти обсягом до 4000 д.з., 10-их класів – до 5000 д.з., 11-их – 6000 д.з.

Запропоновані тексти є однаковими для всіх учасників відповідного класу. Тексти повинні бути зв'язними і логічно завершеними, вони можуть містити для учнів 9-их класів до 3%, для 10-11-их – до 5% незнайомих слів, розуміння яких досягається на основі контексту або спільності коренів слів іноземної та рідної мов.

Тестове завдання має на меті визначити ступінь розуміння змісту текстів і складається з 30 питань.

У бланку для відповіді учень позначає правильний варіант відповіді літерами (А, В, С, D, E, F, G) запропонованих та позначити правильну відповідь.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Відповідь з виправленням оцінюється в 0,5 бала, за неправильну відповідь бали не нараховуються.

Максимальна кількість балів за читання складає 25 балів.

Користуватись словниками або будь-якою допоміжною літературою не дозволяється.

II тур – творча письмова робота

Учасникам пропонується 3 проблемні ситуації, які сформульовано у формі запитань або тверджень і які необхідно письмово прокоментувати у межах рекомендованого обсягу творчої роботи (18-20 речень). Учням пропонуються завдання, які вони мають розв'язати, виходячи із власного досвіду і рівня писемної мовленнєвої компетенції. Вони орієнтовані на зону інтересів учасників, спонукають їх до писемного висловлювання життєвої і громадської позиції, ставлення до тих чи інших фактів або осмислення певних проблемних ситуацій.

Обсяг письмової роботи повинен становити не менше 18 речень для учнів 9-их класів, 20-ти для учнів 10-их та 11-их класів.

❖ **Користуватись двомовними словниками під час виконання творчої письмової роботи не дозволяється.**

Загальний час на проведення цього туру – 60 хвилин.

Після виконання письмового завдання роботи учасників збираються та кодуються.

Творча письмова робота повинна відповідати орфографічним, лексичним, стилістичним і граматичним нормам відповідної іноземної мови. При оцінюванні творчої письмової роботи враховуються зміст, оформлення, стиль, грамотність, адекватність вживання лексичних одиниць та граматичних структур тощо. Оцінювання творчої письмової роботи відбувається із розрахунку максимальної оцінки – **30 балів**, з яких:

1. Обсяг роботи:

9 кл. – не менше 18 речень; 10 кл. – не менше 20 речень; 11 кл. – не менше 20 речень.

2. Коментар до критеріїв оцінювання.

1. Обсяг письмового повідомлення (від 0 до 2 балів):

2 бали	• надаються при виконанні нижньої границі рекомендованого обсягу, тобто 16-18 речень – для учнів 9-их класів, 18-20 речень в 10 і 11-их класах.
--------	---

1 бал	• надається при виконанні письмової роботи в обсязі 11-15 речень – для учнів 9-их класів, 13-17 речень для учнів 10-их класів, 15-19 речень для учнів 11-их класів.
0 балів	• надається за виконання письмової роботи в обсязі 0-10 речень – для учнів 9 класів, 0-12 речень для учнів 10-их класів та 0-14 речень для учнів 11 класів.

2. Зовнішній вигляд і структура (від 0 до 2 балів):

2 бали	• надаються за чистий і акуратний зовнішній вигляд роботи, дотримання правил орфографічного режиму (поля, абзаци), побудова твору (експозиція, розкриття теми, висновки).
1 бал	• надається за недостатньо акуратний зовнішній вигляд роботи, незначне порушення правил орфографічного режиму (поля, абзаци), часткове недотримання структури твору (нечітке визначення експозиції, висновків тощо).
0 балів	• надається за неакуратний зовнішній вигляд роботи, значне порушення правил орфографічного режиму (поля, абзаци), недотримання структури твору (нечітке визначення експозиції або висновків).

3. Повнота розкриття змісту (від 0 до 6 балів):

6 балів	• надаються за достатність обсягу для розкриття теми, повну відповідність змісту до завдання творчої роботи, достатню інформативну насиченість, художньо-естетичне враження.
	• надаються за достатність обсягу для розкриття теми, повну відповідність змісту до завдання творчої роботи, достатню інформативну насиченість.
4 бали	• надаються за достатність обсягу для розкриття теми, повну відповідність змісту до завдання творчої роботи, посередню інформативну насиченість.
3 бали	• надаються за достатність обсягу для розкриття теми, неповну відповідність змісту до завдання творчої роботи, посередню інформативну насиченість.
2 бали	• надаються за недостатність обсягу для розкриття теми, неповну відповідність змісту до завдання творчої роботи, посередню інформативну насиченість.
1 бал	• надається за недостатність обсягу для розкриття теми, неповну відповідність змісту до завдання творчої роботи, недостатню інформативну насиченість.
0 балів	• надається за недостатність обсягу для розкриття теми, повну невідповідність змісту до завдання творчої роботи, недостатню інформативну насиченість.

4. Лексична насиченість (від 2 до 8 балів):

8 балів	• надаються за достатній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, наявність ідіоматичних зворотів, епітетів, порівнянь, з'єднувальних кліше, високу різноманітність вжитих структур, моделей.
7 балів	• надаються за достатній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, наявність ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, високу різноманітність вжитих структур, моделей.
6 балів	• надаються за достатній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, наявність ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, посередню різноманітність вжитих структур, моделей.
5 балів	• надаються за посередній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, наявність ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, посередню різноманітність вжитих структур, моделей.
4 бали	• надаються за посередній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, недостатність вживання з'єднувальних кліше, посередню різноманітність вжитих структур, моделей.
3 бали	• надаються за посередній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, відсутність з'єднувальних кліше, недостатню різноманітність вжитих структур, моделей.
2 бали	• надаються за недостатній лексичний запас учня, яким він користується при написанні твору, відсутність з'єднувальних кліше, недостатню різноманітність вжитих структур, моделей.

5. Рівень розвитку граматичної компетенції (від 0 до 10 балів):

за орфографію – 0-3 бали; за морфологію – 0-4 бали; за синтаксис – 0-3 бали.

10 балів	надаються при відсутності орфографічних, морфологічних і синтаксичних помилок або при наявності 1-2 несуттєвих помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).
9 балів	надаються при наявності 1-3 орфографічних помилок, які порушують акт комунікації (2 бали), відсутності морфологічних (4 бали) та синтаксичних помилок (3 бали).
8 балів	надаються при наявності 1-3 орфографічних помилок (2 бали), 1-2 морфологічних помилок (множина іменників, часові форми дієслів тощо) (3 бали), відсутності синтаксичних помилок (3 бали).
7 балів	надаються при наявності 1-3 орфографічних помилок (2 бали), 1-2 морфологічних помилок (3 бали), 1 синтаксичної помилки (порядок слів у реченні, порушення у побудові складнопідрядних і складносурядних речень тощо) (2 бали).
6 балів	надаються при наявності 4-5 орфографічних помилок (1 бал), 1-2 морфологічних помилок (3 бали), 1 синтаксичної помилки (2 бали).
5 балів	надаються при наявності 4-5 орфографічних помилок (1 бал), 3-4 морфологічних помилок (2 бали), 1 синтаксичної помилки (2 бали).
4 бали	надаються при наявності 4-5 орфографічних помилок (1 бал), 3-4 морфологічних помилок (2 бали), 2 синтаксичних помилок (1 бал).
3 бали	надаються при наявності 6 і більше орфографічних помилок (0 балів), 3-4 морфологічних помилок (2 бали), 2 синтаксичних помилок (1 бал).
2 бали	надаються при наявності 6 і більше орфографічних помилок (0 балів), 5-6 морфологічних помилок (1 бал), 2 синтаксичних помилок (1 бал).
1 бал	надається при наявності 6 і більше орфографічних помилок (0 балів), 7 і більше морфологічних помилок (0 балів), 2 синтаксичних помилок (1 бал).
0 балів	надаються при наявності великої кількості орфографічних, морфологічних, синтаксичних помилок, які повністю порушують акт комунікації.

6. Заохочувальний бал (1-2 бали):

2 бали	надаються вибірково за оригінальність твору, використання епіграфу, посилань на висловлювання визначних діячів, цитат, приклади з періодичних видань тощо.
1 бал	надається вибірково за оригінальність твору, приклади з періодичних видань тощо.

Загальна сума балів: від 2 до 30 у відповідності до критеріїв, які наведені вище.**III тур – визначення рівня усної мовленнєвої компетенції**

Учасник після односторонньої підготовки має висловитись відповідно до **однієї з трьох** запропонованих на вибір ситуацій. Комунікативне завдання вважається розв'язаним за умови змістової та функціональної відповідності висловлювання ситуації, адекватності використання мовленнєвих зразків, а також нормативності мовлення учасника.

Після завершення висловлювання учень бере участь у співбесіді з членами журі. Відповіді членів журі на запитання учасника (**якщо запитання будуть**) не повинні бути формальними, вони мають носити природний характер і бути зв'язані з контекстом спілкування.

Запитання членів журі і учасників під час бесіди повинні бути різного типу і можуть містити особисте ставлення до предмета, спонукання до дискусії, уточнення і запит додаткової інформації тощо. Репліки учнів повинні бути повними, вичерпними і конкретними, лексично насиченими, правильно фонетично і граматично оформленими.

Монологічне висловлювання учня повинно відповідати ситуації, бути повним, послідовним, комунікативно спрямованим (містити особисті оціночні фрази, власне ставлення учня до об'єкту висловлювання), лексично насиченим, правильно фонетично і граматично оформленим.

Обсяг відповіді під час бесіди може бути різним, але його висловлювання повинні свідчити про те, що учень правильно розуміє запитання, спонукання чи коментар членів журі з першого пред'явлення і адекватно на них реагує.

Оцінювання монологічного повідомлення та участі учасника в бесіді відбувається із розрахунку максимальної оцінки в 30 балів, з яких:

1. Обсяг монологічного висловлювання:

- 9 кл. – не менше 16 речень;
- 10 кл. – не менше 20 речень;
- 11 кл. – не менше 22 речень.

2. Зміст повідомлення:

1. Повнота розкриття теми (від 1 до 3 балів);
2. Комунікативна спрямованість (від 1 до 3 балів);
3. Інформаційна значимість повідомлення (від 0 до 2 балів).

3. Коментар до критеріїв оцінювання:

1. Повнота розкриття теми (від 1 до 3 балів):

3 бали	• надаються за достатнє за обсягом висловлювання, яке відповідає зазначеній темі, розкриває її логічно та послідовно, містить власну думку.
2 бали	• надаються за посереднє за обсягом висловлювання, яке відповідає зазначеній темі, розкриває її логічно та послідовно.
1 бал	• надається за недостатнє за обсягом висловлювання, яке відповідає зазначеній темі, але не розкриває її логічно та послідовно.

2. Комунікативна спрямованість (від 1 до 3 балів):

3 бали	• надаються за висловлювання, яке повністю відповідає ситуації спілкування, містить особистісні оцінюючі фрази, передає власне ставлення учня до об'єкту висловлювання.
2 бали	• надаються за висловлювання, яке повністю відповідає ситуації спілкування, містить особистісні оцінюючі фрази, але неадекватно передає ставлення учня до об'єкту висловлювання
1 бал	• надається за висловлювання, яке неповністю відповідає ситуації спілкування, не містить особистісних оцінюючих фрази, не передає власного ставлення учня до об'єкту висловлювання.

3. Інформаційна значимість (від 0 до 2 балів):

2 бали	• надаються за адекватне і достатнє використання країнознавчого матеріалу, своїх знань з інших дисциплін на підтримку власних міркувань або для посилення естетичного рівня викладу.
1 бал	• надається за не зовсім адекватне та недостатнє використання країнознавчого матеріалу, своїх знань з інших дисциплін на підтримку власних міркувань або для посилення естетичного рівня викладу.
0 балів	• надається за відсутність інформаційної значимості висловлювання.

Лінгвістична компетенція

1. Вимова (від 1 до 4 балів):

4 бали	• надаються за нормативний рівень вимови всіх звуків іноземної мови та правильне інтонаційне оформлення мовлення.
3 бали	• надаються за нормативний рівень вимови важких звуків іноземної мови та правильне інтонаційне оформлення мовлення.
2 бали	• надаються за частково ненормативний рівень вимови важких звуків та не завжди правильне інтонаційне оформлення мовлення.
1 бал	• надається за переважно ненормативний рівень вимови важких звуків та неправильне інтонаційне оформлення мовлення.

2. Лексичний запас (від 1 до 6 балів):

6 балів	• надаються за високу лексичну насиченість, різноманітність вжитих структур, кліше, виразів, ідіом, точність епітетів, порівнянь тощо.
5 балів	• надаються достатню лексичну насиченість, різноманітність вжитих структур, кліше, виразів, ідіом тощо.
4 бали	• надаються за посередню лексичну насиченість, різноманітність вжитих структур, кліше, виразів тощо.

3 бали	• надаються за посередню лексичну насиченість, одноманітність вжитих структур, кліше, виразів.
2 бали	• надаються за недостатню лексичну насиченість, одноманітність вжитих структур, кліше, виразів.
1 бал	• надається за недостатню лексичну насиченість, одноманітність вжитих структур, відсутніх вжитих кліше, виразів, ідіом тощо.

3. Функціональна адекватність (від 1 до 2 балів):

2 бали	• надаються за достатню функціональну адекватність вжитих лексичних одиниць, структур тощо.
1 бал	• надається за недостатню функціональну адекватність вжитих лексичних одиниць, структур тощо.

4. Граматична правильність (від 1 до 8 балів):

8 балів	• надаються за нормативне додержання правил порядку слів у реченні, вживання інверсії, правильність утворення і адекватність вживання граматичних форм, достатню різноманітність вжитих граматичних структур.
7 балів	• надаються за нормативне додержання правил порядку слів у реченні, вживання інверсії, правильність утворення і адекватність вживання граматичних форм, посередню різноманітність вжитих граматичних структур.
6 балів	• надаються за нормативне додержання правил порядку слів у реченні, вживання інверсії, правильність утворення, але незначні порушення адекватності вживання граматичних форм, які не впливають на акт комунікації, посередню різноманітність вжитих граматичних структур.
5 балів	• надаються за нормативне додержання правил порядку слів у реченні, вживання інверсії, незначні порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які не впливають на акт комунікації, посередню різноманітність вжитих граматичних структур.
4 бали	• надаються за часткове недодержання правил порядку слів у реченні, незначні порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які не впливають на акт комунікації, посередню різноманітність вжитих граматичних структур.
3 бали	• надаються за часткове недодержання правил порядку слів у реченні, незначні порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які не впливають на акт комунікації, недостатню різноманітність вжитих граматичних структур.
2 бали	• надаються за недодержання правил порядку слів у реченні, значні порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які впливають на акт комунікації, недостатню різноманітність вжитих граматичних структур.
1 бал	• надається за недодержання правил порядку слів у реченні, значні порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які впливають на акт комунікації, одноманітність вжитих граматичних структур.

5. Заохочувальний бал (вибірково від 1 до 2 балів):

2 бали	• надаються вибірково за ініціативність, емоційність та експресивність висловлювання, якщо це значно сприяє реалізації рівня сформованості усної мовленнєвої компетенції.
1 бал	• надається вибірково за емоційність та експресивність висловлювання, якщо це сприяє реалізації рівня сформованості усної мовленнєвої компетенції.

Загальна сума балів: від 6 до 30 балів у відповідності до критеріїв, які наведені вище.

Загальна сума балів за виконані завдань складає 115 балів.